

Kenmerken langgevelboerderijen –1850 tot 1960. (79)***Veldovenstenen met kalk ingemetseld***

Langgevelboerderij stonden en staan er nog in Beringe, want hier was een overgroot gedeelte van de inwoners werkzaam in de landbouw. De naam langgevelboerderij houdt in dat alle toegangsdeuren in de lengte van het huis lagen. Kenmerk is ook, dat woonvertrekken, stal, dorsvloer en oogstopslag onder een dak in elkaars verlengde liggen. De muren zijn gemetseld van bakstenen, die vaak in een veldoven werden gemaakt. Maar eveneens stenen, die men zonnebrand noemde; leem in steenvorm gedroogd in de zon. Vanaf 1919 betrok men ook stenen van de steenfabrieken in Panningen.

Via de voordeur kwam je in een gang met een deur naar de **'goeie kamer'**. Deze werd alleen gebruikt op feestdagen en met de kermis als er bezoek kwam. Bekend is ook, dat bij menige familie de fiets door de week in de **'goeie kamer'** werd neergezet. Een deur aan de andere kant leidde soms naar de slaapkamer van de ouders.

In de gang rechtdoor lopend kwam je bij de deur naar de keuken. Meestal was dit vertrek erg groot, want hier werd geleefd. Het eten werd er klaargemaakt en samen nam men deel aan de maaltijden. Er stond het fornuis met de kolenkit erlangs en vaak nog de **'proos'** voor een oma of opa, die inwoonde. Een van de zonen, vaker de oudste, had de boerderij overgenomen met de voorwaarde zijn ouder(s) aan **'zijn/ hun einde te brengen'**. Dat betekende in te laten wonen en te verzorgen totdat deze stierf. Via de keuken kwam men of in een achterkeuken (**'t kökske'**) of de koestal. In de achterkeuken stond vaker de pomp en was er een gootsteen. Dat kon verschillen, omdat er een lage aanbouw in de lengte van de boerderij was gebouwd. Hier lagen de varkensstallen. Deze waren in latere jaren er tegen

aangebouwd. Want gaandeweg de 20^e eeuw kwam er handel in varkens. In de bijkeuken stond de **'sopketel'**, waarin men het varkensvoer kookte.

Onder de rode pannen (de lage aanbouw) bevonden zich de varkenshokken.

Oorspronkelijk stond het vee op een **'potstal'**. Het vee stond lager en er moest vaak gestrooid worden. Op de onvruchtbare zandgronden van Noord- en Midden-Limburg was het gemengd bedrijf het meest voorkomend, waarbij het vee

volledig in dienst stond van de akkerbouw.

De zandgronden waren erg mager en daarom moest er flink gemest worden. Om zo weinig mogelijk verloren te laten gaan, werd het vee zoveel mogelijk binnen gehouden. De dieren stonden op hun eigen mest en doordat er vaak gestrooid werd, groeide de ondergrond van mest. Het vee kwam steeds hoger te staan. In het voorjaar werd het mest uit de stal gehaald om de akker te bemesten. Een erg zwaar werk voor de boer met zijn knecht. Door het staan van het vee, was die ondergrond zeer hard geworden. Kunstmest werd

Zeer oude boerderij met rechts achteraan de dichtgemetselde deur, die toegang gaf tot de potstal.

later uitgevonden en boeren stapten over op de **'grupstal'**. Bij dit type stal werd de ontlasting van het stalvee opgevangen in een mestgoot, de **'grup'**, en direct afgevoerd naar de gierkelder.

Op de voorstal lag het voer voor de koeien voor een dag. Eveneens had de boerderij in de oudste tijd geen eigen wc. ingebouwd. Achter de koeien stond een ton met deksel en daar een gat in. Deze ton was voor de menselijke behoeften, die ook bij het mest van de koeien terecht kwamen. Later werd de wc. met een buis aangesloten op de gierkelder.

(Voor meer informatie oude boerderijen: zie boek 'Van Bieringen tot Beringe'.)

Een oude boerderij in Beringe – reeds langere tijd geleden afgebroken. Opvallend de vorm van het dak (zg. Engelse kap)

Tot vlak na de Tweede Wereldoorlog zijn er langgevelboerderijen gebouwd. Vaak kan men bij oudere boerderijen nog zien, waar deuren en poorten zich in de buitenmuren bevonden. Ze zijn in latere tijden dichtgemetseld. Er bevond zich achteraan meestal een paardenstal. Achter de schuur lag een afdak voor de karren en gereedschappen (*'de sjop'*).

Langgevelboerderij met dichtgemetselde deuren

Info: interview J.T – G.K. – boek Van Bieringen tot Beringe.
